

Z ČINNOSTI FARMACEUTICKÝCH SPOLEČNOSTÍ

● Ze zasedání Výboru České farmaceutické společnosti

Dne 12. března 2008 se konala v Hradci Králové schůze výboru České farmaceutické společnosti (ČFS). Jednání vedl předseda ČFS prof. L. Jahodář. Byly zkontrolovány jednotlivé body z minulé schůze a jejich plnění, probrána došlá korespondence a její řešení.

Výbor diskutoval přípravu a průběh X. sjezdu ČFS 2008, který se konal v sobotu 17. května 2008 v Olomouci v rámci 2. kongresu praktického lékařství (16.–17. května 2008). Sjezd byl organizován jako součást kongresu SOLEN. Pozváni byli čestní hosté, představitelé SFS a České lékařské komory, MZ ČR a SÚKLu. Po diskuzi výbor ČFS rozhodl, že nebude vzhledem k nedostatku časového prostoru otevřena posterová sekce.

V rámci zahraničních aktivit ČFS informoval prof. L. Jahodář o ohlášené návštěvě předsedkyně kongresového výboru FIP paní G. R. Baumen, která ve dnech 30. března až 3. dubna 2008 přijede do Prahy prověřit možnost pořádání kongresu FIP 2011 v Praze. Setkání s ní se účastní za výbor ČFS prof. L. Jahodář a doc. M. Doležal.

Výbor prodiskutoval a schválil účast zástupců ČFS na kongres FIP 2008 do Basileje, na zasedání Rady EUFEPS a účast ve vědeckém výboru Středoevropského kongresu farmaceutické technologie a systémů biodostupnosti do Ljublaně a na světový kongres této problematiky do Barcelony.

Výbor projednal žádost předsedkyně Sekce historie farmacie dr. M. Lisé o umístění pamětní desky lékařníků padlých za 1. světové války. Dr. Lisá bude vyzvána připravit podklady pro Žádost na ČLS na umístění na budově Lékařského domu. Druhou variantou by bylo požádat ČLK. Po dohodě na X. sjezdu ČFS se projednala možnost umístění této pamětní desky na Farmaceutické fakultě UK v Hradci Králové.

Členové výboru ČFS projednali Výzvu ředitele SÚKL odborným společnostem ke spolupráci v souvislosti s novou kompetencí tohoto ústavu v oblasti stanovení výše a podmínek úhrad léčivých přípravků. Předseda ČFS si vyžádá další informace a bude ředitele SÚKL kontaktovat.

Při zasedání Výboru ČFS se konalo jednání se zástupci agentury Garant International o spolupráci při pořádání XII. kongresu ISOPP (Mezinárodní společnosti onkologické farmacie) v roce 2010 v Praze. Pro vedení této mezinárodní společnosti připravila agentura nabídku a jednání budou pokračovat.

Výsledkem jednání o ekonomické situaci časopisu Česká a slovenská farmacie dne 8. ledna 2008 v Praze byla další schůzka představitelů ČFS, SFS a redakční rady časopisu 31. ledna 2008 za přítomnosti economic-

kého pracovníka a zástupce oddělení inzerce. Kromě dohody o dalším postupu a řešení tíživé finanční situace byly schváleny další změny v redakční radě. Výbor požádal SFS o pokrytí jedné třetiny finanční ztráty za minulý rok.

Předseda ČFS prof. L. Jahodář seznámil přítomné s dotazníkem rezortní analýzy potřeb pracovníků jednotlivých zdravotnických profesí a oborů, kterou MZ ČR zadalo Institutu sociálního rozvoje. Členové výboru se shodli ve formulacích odpovědí na jednotlivé otázky.

Členové výboru projednali další administrativní náležitosti a souhlasili s přijetím 13 nových členů.

Příští schůze výboru ČFS byla naplánována na 16. května 2008 do hotelu Sigma v Olomouci, před konáním X. sjezdu ČFS. Na této krátké schůzi se však projednávaly pouze poslední podrobnosti k organizačnímu průběhu sjezdu a ze zasedání se nepořizoval oficiální zápis.

P. Komárek

● X. sjezd České farmaceutické společnosti ČLS JEP

Ve dnech 16.–17. května 2008 pořádala Česká farmaceutická společnost ČLS JEP, Sekce lékařství a společnost Solen II. kongres praktického lékařství. V rámci tohoto kongresu se 17. května konal v Regionálním centru Olomouc v Olomouci X. sjezd České farmaceutické společnosti ČLS JEP. Po čtyřech letech se sešli členové České farmaceutické společnosti ČLS JEP, aby zhodnotili uplynulé období a prodiskutovali současné problémy, převážně z oblasti lékařství. Jednání sjezdu se zúčastnili hosté – představitelé Slovenské farmaceutické společnosti,

České lékařské komory, farmaceutických fakult; zástupci státní správy se omluvili.

Při slavnostním úvodu předseda Slovenské farmaceutické společnosti prof. J. Čizmárik předal předsedovi České farmaceutické společnosti prof. L. Jahodářovi a děkanovi Farmaceutické fakulty v Hradci Králové doc. A. Hrabálkovi vyznamenání – Weberovu cenu SFS. Při této příležitosti také udělil prof. V. Šimánek čestné členství v České chemické společnosti prof. J. Čizmárikovi.

V dalším programu přednesl předseda ČFS prof. L. Jahodář zprávu o činnosti České farmaceutické společnosti a jejích odborných sekcí za uplynulé období a informoval o aktivitách, které se připravují do příštích let. Podrobnější informace přináší úvodník v tomto čísle časopisu. Následovala zpráva o hospodaření ČFS přednesená pokladníkem Mgr. J. Kotlářem a zpráva revizní komise ČFS přednesená dr. M. Lisou.

Po těchto úvodních pracovních náležitostech dostaly prostor sekce České farmaceutické společnosti. Jejich odborný program zahájila Sekce syntetických léčiv přednáškou prof. L. Beneše „Biologická terapeutika“. Do této skupiny léčiv známých pod názvy biofarmaceutika, nebo bioléciva, patří látky připravované rekombinantní DNA technologií, insulin včetně jeho strukturálních obměn, terapeutické enzymy peptidického typu, některé vakcíny aj. Největší skupinou z oblasti biologických terapeutik jsou monoklonální protilátky. Byla zdůrazněna úloha polymerních nosičů v této skupině léčiv a problematika tzv. biologických generik.

Profesor Luděk Jahodář při zahájení sjezdu

Sekce farmaceutické kontroly a bioanalytiky se prezentovala přednáškou autorů Klimeš J., Sochor L., Nobilis M.: „Bioanalytické hodnocení léčiv“. Toto hodnocení se využívá v předně při farmakokinetických, metabolických, bioekvivalenčních studiích, při hodnocení biologické dostupnosti, ale i v souvislosti řízenou terapií, a toxikologií a lékovou toxikománií. V přednášce byly prezentovány nejčastěji používané instrumentálně-analytické metody (s dominancí HPLC), analyzované biologické vzorky a metody jejich úpravy a diskutovány přednosti a nedostatky jednotlivých metodik.

Sekci přírodních léčiv reprezentoval prof. L. Jahodář přednáškou „Rostlinné metabolity jako antidiabetika“, ve které kategorizoval popsané mechanismy antidiabetického působení rostlinných látek, např. stimulace biosyntézy a sekrece insulinu, jeho účinku na receptory, ovlivnění aktivity a inhibice příslušných enzymů, mechanismu resorpce a užití glukosy. Tyto mechanismy a příslušné rostlinné zdroje blíže komentoval a charakterizoval.

Sekce technologie léků byla zastoupena přednáškou doc. M. Rabiškové „Současné trendy v perorálních léčivých formách“, která byla přehledem nových a v praxi používaných léčivých forem ovlivňujících svým složením, technologickým zpracováním i jejich kombinací uvolňování a účinek léčivých látek. Na příkladech jednotlivých léčivých přípravků byl ukázán mechanismus účinku a princip požadovaných vlastností, např. prodloužené uvolňování a účinek léčiva, úloha speciálních polymerových obalů,

pulzní uvolňování a další atributy těchto nových léčivých forem vyvíjených podle požadavků terapie.

V Sekci lékárenství prezentoval PharmDr. P. Grodza otázkou „Veřejné lékárenství v českých podmínkách, patříme do Evropy?“ současný pohled na české lékárenství zevnitř i zvenku, ať již ze zahraničí, nebo z pohledu jiné profese. Řada nedostatků má příčiny objektivní, např. legislativní, jiné jsou subjektivní. Jedná se o otázky provozovatelů lékáren, nízké zdravotnické povědomí lékárníků, schopnost rozlišení aspektů obchodních a poslání zdravotnického zařízení. Souvisí to i se vzděláváním absolventů ke schopnosti klinicky přemýšlet a adekvátně pacienty léčit a edukovat.

Sekci dějin farmacie reprezentoval doc. V. Rusek přednáškou „Kristus jako lékárník“. Od počátku křesťanské éry byl Kristus prezentován jako nebeský léčitel duší a ochránce lékařů a lékárníků, strážců zdraví a léčitelů nemocných. Od 17. do 18. století vystupoval v hlavní roli ochránce lidského zdraví a v této podobě byl v kostelech a klášterech výtvarně znázorňován. Představami Krista – lékárníka byly vyobrazeny především lékárny církevních řádů. Všechny dochované obrazy jsou pozoruhodné nejen z hlediska kulturně historického, ale mají význam i pro ikonografii lékáren. Na výtvarné motivy mělo vliv i katolické nebo protestantské prostředí, v němž obrazy vznikaly. Přednášku provázelo množství obrazových materiálů.

Sekce klinické farmacie byla zastoupena přednáškou PharmDr. M. Zajícové „Uskutečňování klinické farmacie v českých nemocnicích a veřejných lékárnách – představy a skutečnost“. Autorka zhodnotila činnost Sekce klinické farmacie od jejich významných zakladatelů v České republice po současnou dobu. Zdůraznila význam klinické farmacie a její důležitost nejen na poli teoretickém, ale hlavně ve své snaze prosadit se do každodenní praxe. Zmapovala situaci v našich nemocnicích, vypracovala a rozeslala dotazník do 76 lékáren. Na základě výsledků navrhla přípravu projektu „Koncept návrhu realizace klinické farmacie v nemocnicích ČR“, který shrnula do tabulek s mnoha proměnnými a analýzou rizik. Návrh bude dále diskutován.

Souhrny výše uvedených přednášek, ze kterých je zde citováno, byly zveřejněny v minulém čísle tohoto časopisu (Čes. Slov. Farm., 2008; 57, 135–139).

V závěrečné části programu X. sjezdu České farmaceutické společnosti se uskutečnila panelová diskuze, ve které se jednalo především o problematice a potřebách našeho lékárenství. Na četné otázky a připomínky odpovídali předně představitelé oboru lékárenství prezident České lékárnické komory Mgr. S. Havlíček a předseda Sekce veřejného lékárenství ČFS PharmDr. P. Grodza. Diskuze a jednání v rámci veřejného plenárního zasedání byly hodnoceny pozitivně.

Jednání X. sjezdu České farmaceutické společnosti ČLS JEP zakončil její předseda prof. L. Jahodář stručným zhodnocením celého průběhu jednání a popřál všem účastníkům a členům naší odborné společnosti mnoho zdaru.

P. Komárek